

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1	Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA DIN BUCUREȘTI
1.2	Facultatea/Departamentul	FACULTATEA DE SOCIOLOGIE SI ASISTENTA SOCIALA
1.3	Catedra	DEPARTAMENTUL DE SOCIOLOGIE
1.4	Domeniul de studii	SOCIOLOGIE
1.5	Ciclul de studii	MASTER
1.6	Programul de studii/Calificarea	SOCIOLOGIE

2. Date despre disciplină

2.1	Denumirea disciplinei		Victimologie					
2.2	Titularul activităților de curs		Conf. Univ. Dr. Darie Cristea					
2.3	Titularul activităților de seminar		Conf. Univ. Dr. Darie Cristea					
2.4	Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	I	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	Obligatoriu

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1	Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4	Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp						
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe						50
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren						50
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri						50
Tutoriat						4
Examinări						2
Alte activități						2
3.7	Total ore studiu individual					158
3.9	Total ore pe semestru					200
3.10	Numărul de credite					8

4.1	de curriculum	-
4.2	de competențe	-

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1.	de desfășurare a cursului	Sala cu videoproiector
5.2.	de desfășurare a seminarului/laboratorului	Sala cu videoproiector

6. Competențele specifice acumulate

--

Competente profesionale	<p>1. Cunoaștere și înțelegere (cunoașterea și utilizarea adecvata a noțiunilor specifice disciplinei) Cunoașterea și înțelegerea principalelor recomandări europene și decizii cadru de la nivelul UE ce au impact asupra tratamentului aplicat victimei Cunoașterea principalelor concepte din sfera victimologiei Cunoașterea principalelor forme de intervenție aspra victimei Cunoașterea principalelor servicii de asistență a victimei Cunoașterea formelor de organizare a serviciilor de asistență a victimei.</p> <p>2. Explicare și interpretare (explicarea și interpretarea unor idei, proiecte, procese, precum și a conținuturilor teoretice și practice ale disciplinei) Dezvoltarea înțelegerii nuanțate a domeniului în funcție de specificul fiecărei categorii de victime : victima violenței domestice, victima infracțiunilor cu violență, victima traficului de ființe umane etc. Înțelegerea instituțiilor și organizațiilor implicate în oferirea de servicii victimelor Înțelegerea și interpretarea datelor statistice ce ilustrează activitatea de asistare a victimei.</p>
Competente transversale	<p>3. Instrumental – aplicative (proiectarea, conducerea și evaluarea activităților practice specifice; utilizarea unor metode, tehnici și instrumente de investigare și de aplicare) Analiza sistemelor de asistență a victimei în contextul recomandărilor și deciziilor cadru de la nivel european. Analize comparative între mai multe sisteme din Europa.</p> <p>4. Atitudinale (manifestarea unei atitudini pozitive și responsabile față de domeniul științific / cultivarea unui mediu științific centrat pe valori și relații democratice / promovarea unui sistem de valori culturale, morale și civice / valorificarea optimă și creativă a propriului potențial în activitățile științifice / implicarea în dezvoltarea instituțională și în promovarea inovațiilor științifice / angajarea în relații de parteneriat cu alte persoane - instituții cu responsabilități similare / participarea la propria dezvoltare profesională) Cultivarea unei gândiri critice – constructive. Cultivarea unei forme de cunoaștere prin analiză și comparație Responsabilitate profesională Implicare în rezolvarea problemelor sociale și sesizarea instituțiilor competente pentru colaborare și soluționare a acestor probleme Înțelegerea rolului și a importanței asistentului social în cadrul sistemului de justiție penală.</p>

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)	
7.1 Obiectivul general al disciplinei	Acest domeniu oferă o perspectivă asupra dificultăților și provocărilor cu care se confruntă persoanele care au devenit victime ale infracțiunii, indiferent dacă aleg sau nu să raporteze infracțiunea. Acesta va introduce studenții la disciplina academică de victimologie, explorând perspectivele teoretice care au ajutat la informarea înțelegerii noastre despre procesele de victimizare și despre contextele istorice și politice mai largi care au influențat dezvoltarea ulterioară a politicilor și legislației centrate pe victime. Acesta va ajuta studenții să dezvolte o înțelegere critică a politicilor și legislației contemporane și impactul acestor reforme asupra culturilor și practicilor profesionale.
7.2 Obiectivele specifice	Acest curs va oferi studenților abilitățile de a evalua procesele de justiție penală în ceea ce privește victimele infracțiunilor și de a înțelege valoarea serviciilor de sprijin și a parteneriatelor de colaborare în vederea obținerii celor mai bune rezultate pentru victimele infracțiunilor.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
<p>Tematica cursului</p> <p>I. Definiții și tipuri de victimizare</p> <p>În anul 2002 a intrat în vigoare Decizia Cadru a Uniunii Europene privind poziția victimei în procedura penală. Scopul acestui document este de a încuraja statele membre ale UE să promoveze un standard minim în asistența și protecția victimelor. Potrivit Deciziei Cadru, victima este:</p> <p>„ ... orice persoană care a suferit o traumă, fie ea fizică, psihică sau emoțională, ori o pierdere economică ca urmare directă a unei fapte</p>		

sau omisiuni care contravine legii penale din statul membru.” (art. 1 lit.a)

O definiție mai amplă a fost adoptată de Națiunile Unite în cadrul Declarației principiilor de bază ale justiției pentru victimele infracțiunilor și abuzului de putere, din 1985:

„1. Victimă înseamnă o persoană care, individual sau colectiv, a suferit o traumă fizică, mentală sau emoțională, ori o pierdere economică sau o încălcare gravă a drepturilor sale fundamentale printr-o faptă sau o omisiune care reprezintă o violare a legii penale în vigoare în Statul membru, inclusiv a legii ce interzice abuzul de putere.”

2. O persoană poate fi considerată victimă, potrivit acestei Declarații, indiferent dacă agresorul a fost identificat, dovedit, trimis în judecată sau condamnat și indiferent de natura relațiilor familiale existente între victimă și agresor. Termenul de „victimă” poate include, atunci când este cazul, și familia victimei directe sau cei aflați în întreținerea acesteia, precum și cei care au suferit traume ca urmare a asistenței victimei sau în urma intervențiilor de prevenire a revictimizării.”

(Partea I. alin.1, 2).

Victima primară, victima secundară și victima terțiară.

Victimizarea secundară

II. Instrumente internaționale și europene în domeniul protecției și asistenței victimelor

1. Declarația principiilor de bază pentru justiția victimelor infracțiunilor și a abuzului de putere

Primul și unul dintre cele mai importante documente internaționale ce stabilesc cadrul general în care ar trebui să fie tratată victima este Declarația principiilor de bază pentru justiția victimelor infracțiunilor și abuzului de putere, adoptată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite, în 1985.

2. Recomandări și convenții ale Consiliului Europei

Un alt organism ce are ca scop protejarea drepturilor victimei este Consiliul Europei, care încă din 1985 a adoptat o serie de recomandări și convenții. Printre cele mai importante astfel de documente cu prevederi extinse referitoare la serviciile de protecție și asistență a victimelor sunt:

Recomandarea nr. R (85)11 a Comitetului de Miniștri privind poziția victimei în contextul dreptului penal și procesual penal;

Recomandarea nr. R (87)21 a Comitetului de Miniștri privind asistența victimei și prevenirea victimizării;

Recomandarea nr. R (99)19 a Comitetului de Miniștri privind medierea în cauze penale;

Recomandarea nr. R (2000)11 a Comitetului de Miniștri privind acțiunile împotriva traficului de persoane în scopul exploatării sexuale;

Recomandarea nr. R (2002)5 a Comitetului de Miniștri privind protecția femeii față de violență;

Recomandarea nr. R (2006)8 a Comitetului de Miniștri privind asistența victimelor;

Convenția Consiliului Europei nr. 197 împotriva traficului de ființe umane;

Convenția Europeană nr. 116 asupra compensării victimelor infracțiunilor violente.

3. Decizia cadru a Consiliului Uniunii Europene (2001/220/JHA) privind poziția victimei în procedura penală

În ultimii 10 ani un alt organism pan-european – Uniunea Europeană - își manifestă interesul din ce în ce mai vădit cu privire la victimă. Cel mai important document adoptat de Consiliul European, atât sub aspectul conținutului, cât și al forței juridice, este Decizia cadru nr. 220 privind poziția victimei în procedura penală, din 15 martie 2001.

III. Servicii de informare și asistență a victimelor și organisme

responsabile.

Informarea victimelor

Pornind de la ideea că o informare corectă și completă a victimei constituie prima condiție pentru respectarea drepturilor acesteia și pentru ameliorarea situației sale, aceasta începe încă de la primul contact cu organul judiciar la care se prezintă pentru sesizarea infracțiunii.

Consilierea psihologică sau alte forme de asistență a victimelor unor infracțiuni.

Consilierea psihologică se asigură victimelor acelor infracțiuni care, fiind săvârșite cu violență sau aducând atingere libertății sexuale a persoanei, produc nu numai o traumă fizică, ci și o traumă psihologică.

Asistența juridică gratuită

În conformitate cu cadrul legal actual, asistența juridică gratuită se acordă, la cerere, mai multor categorii de victime, ținând seama, pe de o parte, de gravitatea infracțiunii săvârșite, iar, pe de altă parte, de situația materială a victimei.

Compensarea financiară

Sistemul de compensare financiară de către stat a victimelor infracțiunilor săvârșite cu violență are ca fundament principiul echității și al solidarității sociale și realitatea că, înainte de existența acestei legi speciale, ori de câte ori făptuitorul rămânea necunoscut, era insolubil sau dispărut, "costurile" infracțiunii erau suportate exclusiv de victimă ceea ce conducea, firește, la revictimizare.

IV. Victima și tratamentul său în justiție

Principii (tratarea cu respect, implicarea victimei în luarea deciziilor etc.), victima în fiecare din cele trei faze ale procesului penal (urmărire penală, judecată și post-condamnatorie), Romania-studiu de caz – Codul de procedură penală.

V. Impactul și reacții la victimizare

Impactul fizic, psihic, emoțional, financia. Reacții la victimizare (șoc, furie, dezorganizare, normalizare). Sindromul post-traumatic (simptome, semne și mod de intervenție).

VI. Tipuri de intervenții

intervenție în criză,
consiliere post-traumatică,
advocacy,
sprijin în justiție,
sprijin după condamnarea infractorului,
pregătirea personalului și a celor cu care victima intră în contact,
educarea publicului.

Un model de intervenție.

VII. Intervenția în criză

Definiția crizei (O tulburare emoțională acută a individului asociată cu lipsa abilităților de a face față acesteia , Buzducea, 2005). Intervenții în criză. Protocoale de intervenție în criză:

centrat pe incident,
centrat pe cronologia faptelor.

VIII. Consilierea și Advocacy

Specificul consilierii post-traumă. Condițiile consilierii post-traumă: Consilierea trebuie să fie focalizată pe "traumă" și pe consecințele acesteia.

Consilierea trebuie să se desfășoare în parteneriat cu victima.

Consilierea duce la normalizare și la integrarea traumei în viața personală a victimei.

Refacerea rutinelor sau stabilirea altora noi.

Advocacy - A reprezenta victimele în raport cu unele instituții (prevenirea victimizării secundare), tipuri, implicarea victimelor.

Bibliografie:

Butoi și alții (2004) Victimologie. Curs universitar. Perspectiva

<p>psihologiei victimale asupra cuplului penal victimă-agresor. Penguin Book. Publishing House. București</p> <p>Hume, M. (1998) Televictims: Emotional Correctness in the Media AD (after Diana). London. InformInc LM Magazine.</p> <p>Farrell, G. și Peace, K. (1993) Once bitten, twice bitten: repeat victimisation and its implications for crime prevention în Crime Prevention Unit Paper, Nr. 46. Home Office, UK.</p> <p>Maguire, M și Pointing, J. (edit.) (1988) Victims of crime: A new deal ? Open University Press.</p> <p>Spalek, B. (2006) Crime victims. Theory, Policy and Practice. Palgrave. Macmillan. London și New York.</p> <p>Declaration of Basic Principles of Justice for Victims of Crime and Abuse of Power.(1995) ONU.</p> <p>☐☐☐Council of Europe Publishing (2006). Victims – support and assistance.Council of Europe.</p> <p>☐☐☐ Crime Victim Handbook. Crime and Prevention Center. California Attorney General’s Office. 1998.</p> <p>☐☐☐ Handbook on justice for victims. On the use and application of the Declaration of Basic Principles of Justice for Victims of Crime and Abuse of Power (1999). United Nations</p>		
8. 2 Seminar/laborator	Metode de predare	Observații

9. Coroborarea/validarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Metoda de predare, atat la curs cat si la seminar, este orientate spre practica si cazuistica de specialitate astfel incat absolventii sa fie pregatiti atat teoretic/epistemic, cat si practic.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Insușirea întregului bagaj de cunostinte de specialitate, atat din cursul predat cat si din bibliografie,activitate relevanta in timpul semestrului.	examen	100 %
10.5 Seminar/laborator			
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> • Insusirea corecta a principalelor concepte de specialitate și înțelegerea serviciilor de asistență a victimei în contextul justiției penale. 			

Data completării

Semnatura titular curs

Semnatura titularului de seminar

ANEXĂ LA FIȘA DISCIPLINEI

b. Evaluare – mărirea de notă

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Înșușirea întregului bagaj de cunoștințe de specialitate, atât din cursul predat cât și din bibliografie, activitate relevantă în timpul semestrului.	examen	100%
10.5 Seminar/laborator			
10.6 Standard minim de performanță Înșușirea corectă a principalelor concepte de specialitate și înțelegerea serviciilor de asistență a victimei în contextul justiției penale.			
Participarea la 50% din activitățile didactice și însușirea conceptelor de bază.			
Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de seminar	
	.....	.....	

c. Evaluare – restanță

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Înșușirea întregului bagaj de cunoștințe de specialitate, atât din cursul predat cât și din bibliografie, activitate relevantă în timpul semestrului.	examen	100%
10.5 Seminar/laborator			
10.6 Standard minim de performanță Înșușirea corectă a principalelor concepte de specialitate și înțelegerea serviciilor de asistență a victimei în contextul justiției penale.			
Participarea la 50% din activitățile didactice și însușirea conceptelor de bază.			
Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de seminar	
	.....	.....	